

Voortgangsrapportage OVERVECHT NOORD AARDGASVRIJ

Regeling risicovolle projecten

Peildatum: 1-3-2022

--

Samenvattend beeld:

Van april tot en met september 2021 hebben we onderzocht wat een goede manier van verwarmen is voor Overvecht-Noord; een die haalbaar en betaalbaar is. Hieruit blijkt dat warmtenet de meest kansrijke manier van verwarmen is voor een groot deel van de wijk. Voor het Antoniuskwartier, het nieuwbouwdeel van de Klopvaartbuurt en de woningen aan de Vechtdijk is de uitkomst anders en is maatwerk nodig is. Samen met buurtbewoners (en het Energiepaleis) zoeken we uit wat hier een geschikte manier van verwarmen is.

Eneco is gestart met het opstellen van een prijsopgave voor het aansluiten van woningen op een uit te breiden warmtenet. Verder onderzochten we als gemeente op buurniveau enkele optimalisaties voor bewoners om de overstap te maken op een alternatief warmtenet en elektrisch koken. Dit deden we samen met buurtinitiatieven Nieuwe energie voor de Vechtzoom en Klopvaart.

Verder is de pilot elektrisch koken afgerond, Corporaties en gemeente bekijken hoe verder ingezet kan worden op elektrisch koken oplossing. In december 2021 is door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de Crisis en Herstel Wet goedgekeurd, waarin het experiment elektrisch koken is opgenomen. Dit betekent dat de gemeenteraad door instemming via een bestemmingsplan deze kan inzetten in Overvecht-Noord om onder voorwaarden de gastoevoer af te laten sluiten.

Dashboard: Stand van zaken ontwikkelingen, voortgang en afwijkingen

Er is voor Overvecht-Noord nog geen startdocument vastgesteld door de raad. Zoals eerder vastgelegd wordt deze bij aanvang van het project, gelijktijdig met de vaststelling van het Wijkuitvoeringsplan, aan de raad voorgelegd. Er kan daarom formeel nog geen reflectie worden gegeven in de voortgangsrapportage op de kaders uit het startdocument. Het onderstaand dashboard reflecteert op de huidige procesafspraken die we gebruiken om tot het Wijkuitvoeringsplan te komen.

	Status 1-3-22	Status 1-8-21	Korte toelichting op de keuze van de kleur; wat is de impact op het project?
<i>a. doelstelling</i>			Doel is om Overvecht-Noord in 2030 gasvrij te maken. De kaders van het doel "op welke wijze we de wijk gasvrij maken" is in onderzoek en nog niet helder.
<i>b. scope</i>			Er wordt gewerkt aan een Wijkuitvoeringsplan, daarin worden scope en warmteoplossing voor (deel)wijken uitgewerkt en aangedragen.
<i>c. geld</i>			Er wordt gewerkt aan een Wijkuitvoeringsplan, daarin worden scope en inzet PAW/begroting reservering

			(8.455 mln) benoemd. De proceskosten van het project worden gedekt uit het programma energietransitie.
<i>d. tijd</i>			Doelstelling is om Overvecht Noord in 2030 van het gas af te sluiten, met een besluit van de raad in 2022 lijkt dat nog haalbaar.
<i>e. kwaliteit</i>			Opstarten van het programma voldoet aan gedefinieerde kwaliteitseisen van een startend project
<i>f. risico's</i>			In voorbereiding op het startdocument is een eerste risicoanalyse gemaakt. De belangrijkste risico's zijn in deze voortgangsrapportage opgenomen. Op dit moment zijn er geen risico's die de haalbaarheid van het project onmogelijk maken.
<i>g. organisatie</i>			Organisatiestructuur is opgezet vooruitlopend op Wijkuitvoeringsplan en startdocument RRP. Deze worden meegenomen in het startdocument
<i>h. communicatie</i>			Communicatie met de wijk Overvecht loopt, er zijn jaarlijkse participatiemomenten en terugkoppelingsmomenten, de raad wordt hier in meegenomen d.m.v. raadsbrieven.

Toelichting kleuren

	Conform afspraken om te komen tot Wijkuitvoeringsplan, geen bijzondere ontwikkelingen
	Er zijn ontwikkelingen die aandacht vragen die kunnen leiden tot afwijkingen om te komen tot een Wijkuitvoeringsplan. In de gaten houden
	Er zijn grote afwijkingen om te komen tot een Wijkuitvoeringsplan, mogelijk is herziening van de afspraken nodig

Toelichting op ontwikkelingen, afwijkingen en voortgang

In Utrecht zijn zo'n 130.000 huizen en andere gebouwen nog aangesloten op aardgas. Uiterlijk in 2050 moeten alle woningen en bedrijven aardgasvrij zijn. Daarbij heeft de gemeente Utrecht de

ambitie om de eerste 40.000 woningen en gebouwen richting in de 1^e tranche aardgasvrij te maken. Dit is omschreven in de Transitievisie warmte

In 2017 is de wijk Overvecht-Noord aangewezen voor subsidie vanuit het rijk vanuit het Programma Aardgasvrije Wijken (PAW) om (onrendabele) kosten te dekken voor de overstap om woningen van het gas af te halen. Met samenwerkende partners (3 corporaties, Mitros, Bo-Ex, Portaal, netbeheerder Stedin en bewonersvertegenwoordiging Energie-U) is gewerkt aan een breed plan om heel Overvecht Noord (8800 wooneenheden) in 2030 van het gas af te halen.

Woningcorporaties Mitros, Bo-Ex en Portaal knappen de komende jaren een groot deel van hun huurwoningen op (circa 70% van de wijk). Dit is een goede kans om op hetzelfde moment de manier van koken en verwarmen te veranderen. Door dit tegelijkertijd aan te pakken, zijn er minder vaak werkzaamheden aan de woning en in de straat nodig.

Op 3 juni 2021 is de Transitievisie warmte deel I vastgesteld door de raad en op 17 september de Transitievisie warmte deel 2. Hierin zijn kaders opgenomen voor de uitwerking van de beoogde warmteoplossing per buurt en de bijbehorende publieke (rand)voorwaarden die tevens kaderstellend zijn voor de uitwerking in Overvecht Noord. Verder heeft de raad toestemming gegeven om de uitbreiding van het warmtenet in Overvecht-Noord en stad met Eneco te verkennen.

Over de voortgang van de plannen en het proces in Overvecht-Noord is de raad jaarlijks op de hoogte gehouden door middel van raadsbrieven.

Tevens zijn processtappen continue aan de raad gedeeld.

De volgende brieven zijn met de raad over de voortgang in Overvecht-Noord gedeeld:

[12-10-2017 Overvecht-Noord aardgasvrij in 2030](#)

[29-06-2018 Raadsbrief Aanvraag bij het Rijk \(Overvecht als proeftuin voor een aardgasvrije wijk\)](#)

[22-07-2019 Raadsbrief Voortgang stadsakkoord, Transitievisie warmte en Overvecht-Noord](#)

[29-10-2019 Raadsbrief Transitieplan Overvecht-Noord Aardgasvrij](#)

[07-02-2020 Raadsbrief Elektrisch koken Overvecht-Noord](#)

[03-04-2020 Raadsbrief Motie inzet Crisis- en herstelwet bij elektrisch koken](#)

[27-07-2020 Raadsbrief Transitievisie Warmte](#)

[27-07-2020 Raadsbrief Voortgang Overvecht Noord aardgasvrij](#)

[16-09-2020 Programmabegroting 3,75 miljoen](#)

[24-11-2020 Raadsbrief Voortgang Overvecht-Noord aardgasvrij](#)

[30-11-2020 Raadsbrief Toelichting 3,75 miljoen voor Overvecht-Noord](#)

[11-01-2021 Raadsbrief Transitievisie Warmte, deel I en II](#)

[04-03-2021 Raadsbrief City Deal Energieke wijken](#)

[08-04-2021 Raadsbrief Terugkoppeling informatie en participatie Overvecht-Noord aardgasvrij](#)

[25-05-2021 Raadsbrief Vervolg elektrisch koken Overvecht-Noord](#)

[03-06-2021 Transitievisie Warmte deel 1 vastgesteld door raad](#)

[01-07-2021 Raadsbrief Betaalbaarheid Warmtetransitie](#)

[05-07-2021 Raadsbrief Voortgang Overvecht-Noord aardgasvrij](#)

[17-09-2021 Transitievisie Warmte deel 2](#)

[17-09-2021 participatierapport van deel 1](#)

[19-09-2021 Regeling Risicovolle Projecten: startdocumenten](#)

[04-10-2021 Uitkomsten onderzoek Overvecht-Noord aardgasvrij](#)

[15-10-2021 Voortgang aanvraag 'NieuwWarmteNu!' bij 2e tranche Nationaal Groeifonds](#)

[23-11-2021 Raadsbrief Utrechtse deelname projecten Nationaal Groeifonds 2e tranche](#)

[20-12-2021 Raadsbrief Voortgang elektrisch koken Overvecht-Noord](#)

Op dit moment zijn we in gesprek met de bewonersinitiatieven over de alternatieve warmteoplossingen en zijn gesprekken gestart met Eneco om de uitbreiding van het bestaande warmtenet te verkennen. Alle uitkomsten van de onderzoeken brengen we samen in het Wijkuitvoeringsplan, op basis waarvan een afweging en besluit door de raad wordt genomen en de inzet van PAW-subsidie en middelen uit de programmabegroting 2021 (onderdeel pakket 4 'Investeren met maatschappelijk rendement)' wordt bepaald. Dan blijkt ook of de alternatieve warmteoplossing (financieel) op schaalbaar is in heel de wijk of in delen daarvan. We werken hier het komende jaar aan en zullen het Wijkuitvoeringsplan, mede afhankelijk van de voortgang rond de betaalbaarheid van het aanbod, naar verwachting eind 2022 aan de raad voorleggen. Gelijktijdig leggen we het startdocument conform de regeling risicovol project voor aan de raad.

a. doelstelling

De doelstelling nemen we mee in het startdocument RRP en het Wijkuitvoeringsplan waarin we naast het doel ook de kaders om te komen tot een aardgasvrije wijk formuleren.

b. scope

De scope van de opgave nemen we mee in het startdocument RRP en het Wijkuitvoeringsplan

c. geld

We werken vanuit de projectbegroting binnen het programma energietransitie. De inzet van de Proeftuin aardgasvrije Wijken (PAW) projectmiddelen (€ 4.705.000,-) en middelen uit de programmabegroting 2021 (€ 3.750.000,- onderdeel pakket 4 'Investeren met maatschappelijk rendement)' voor afdekking van onrendabele top aan woningen leggen we door middel van het Wijkuitvoeringsplan voor aan de raad. Met de huidige werkzaamheden is nog geen aanspraak gemaakt op deze middelen. Dat doen we pas als de raad hiervoor toestemming heeft gegeven.

Binnen de huidige begroting van de opgave energietransitie, werken we aan procesbegeleiding, zetten we benodigde onderzoeken uit en voeren we gesprekken en geven voorlichting aan bewoners.. Indien er een overbesteding is op de begroting van de opgave energietransitie dan zal het verschil opgevangen worden met de PAW proceskosten (€ 410.000,-) welke vanuit het rijk beschikbaar zijn gesteld ten behoeve van het proces om de PAW middelen in te zetten. In het boekjaar 2021 is € 125.000,- van dit proces geld ingezet.

d. tijd

Er is nog geen uitvoeringsplanning opgezet op welke wijze de wijk Overvecht-Noord van het gas af gaat, dit is onderdeel van de gesprekken en onderhandelingen met Eneco. De uitkomsten daarvan worden opgenomen in het Wijkuitvoeringsplan

<i>Mijlpaal</i>	<i>planning</i>	<i>Svz vorige VGR</i>	<i>Actuele svz VGR</i>
-----------------	-----------------	-----------------------	------------------------

Opstellen Wijkuitvoeringsplan	Q3 2022	nvt	Q3 2022
----------------------------------	---------	-----	---------

e. kwaliteit

We investeren veel in gesprekken met buurtinitiatieven en bewoners. Het aantal personen dat hieraan deelneemt is alleen relatief gering afgezet tegen het aantal bewoners in Overvecht-Noord. Alle bewoners in Overvecht-Noord worden o.a. met brieven en flyers geïnformeerd over het proces en de keuze om te komen tot een warmteoplossing die voor de wijk betaalbaar is. Uit het gehouden bewonersonderzoek blijkt dat betaalbaarheid het belangrijkste is voor bewoners om over te stappen op een andere warmtebron en kookstelsel zonder aardgas.

In december 2021 hebben de gemeente Utrecht, gemeente Nieuwegein en Eneco een samenwerkingsovereenkomst ondertekend waarin de CO2 besparing voor de komende jaren is vastgelegd. Bewoners zijn geïnteresseerd naar deze duurzame bronnen. Eneco informeert bewoners hierover dmv een routekaart.

f. risico's

In aanloop naar het Wijkuitvoeringsplan en het startdocument RRP is een eerste risicoanalyse met het projectteam uitgevoerd van risico's binnen het project Overvecht Noord aardgasvrij. De belangrijkste risico's zijn hieronder weergegeven.

Overzicht belangrijkste risico's (risicovolle thema's)

Risico-omschrijving	Toelichting	Stand van zaken maatregelen
Risico's uit startdocument of laatste rapportage *		
Nieuwe risico's		
Geen sluitende business case woningen	Zonder sluitende business case, waar een onrendabele top overblijft, is het voor (de meeste) huiseigenaren niet mogelijk om de overstap naar aardgasvrij te maken. Het is ook afgesproken dat de gemeente zoekt naar een betaalbare en haalbare oplossing. Als huiseigenaren niet overstappen, halen we het niet om in 2030 aardgasvrij te zijn.	Lobby op landelijk niveau voor extra subsidie en financiering t.b.v. warmtenetten voor woningen en warmtebedrijf. Keuze maken met beschikbare financiële middelen niet de hele wijk gasloos te maken maar een deel ervan. Onderhandeling met warmteleverancier moet leiden tot scherpe aanbidding. Indien het niet geregeld is kan er niet overgegaan worden tot uitvoering.

		Hierbij ondersteuning door onafhankelijk adviseur. Bij vve's is extra voorlichting nodig om het beschikbare budget in onderhoudsfondsen adequaat in te zetten.
Geen sluitende business case voor zakelijke markt	Zonder sluitende business case is het voor (de meeste) ondernemers niet mogelijk om de overstap naar aardgasvrij te maken. Het is ook afgesproken dat de gemeente zoekt naar een betaalbare en haalbare oplossing. Als ondernemers niet overstappen, halen we het niet om in 2030 aardgasvrij te zijn.	Lobby op landelijk niveau voor extra middelen voor MKB-bedrijven. Lobby tegen hoge aansluitkosten (ook verwijderbijdrage is afgeschaft ter bevordering van de energietransitie).
Woningcorporaties sluiten niet aan bij aanpak gasvrij	Woningcorporaties sturen meer op vervangingsonderhoud dan op gebiedsgerichte aanpak. Als zij de overstap naar aardgasvrij niet maken, halen we het niet om in 2030 aardgasvrij te zijn.	Binnen bestuurlijk overleg belangen en doelen uitlijnen en gezamenlijk aanpak voor de wijk formuleren
Regiefunctie van GU naar Stedin en Eneco is moeizaam	Eneco en Stedin spelen een grote rol in de overgang naar aardgasvrij. Door ander belang, inzet van assets en in investeringen in uitbreiding en verzwaring kan leiden tot vertraging van het proces.	Geen concrete maatregel, de gemeente en bewoners zijn afhankelijk van deze partijen en hun inzet van middelen. Door overleg proberen we belangen zoveel mogelijk uit te lijnen.
Onvoldoende voorlichting aan particulieren (woningen)	Gebrek aan informatie kan ervoor zorgen dat mensen geen urgentie voelen en afhaken.	Zowel richting eigenaren als huurders concreet communiceren en perspectief bieden. Nader voorbereiden voorlichting naar bewoners. Zorgdragen dat technische vragen en antwoorden zijn voorbereid.
Onvoldoende draagvlak bij particulieren (woningen)	We spreken bewonersinitiatieven en hun achterban, maar het is lastiger de zwijgende meerderheid te bereiken en hun behoeften te horen.	Voorstel om het WUP wijk breed "ter inzage" te leggen en reactie van alle bewoners te vragen. Als gemeente regelen dat randvoorwaarden en publieke waarden goed zijn verankerd
Onduidelijkheid in werking treding landelijke wetgeving	Doordat wetgeving wordt uitgesteld, zijn er onvoldoende juridische kaders om de overstap	Lobby nodig om de warmtewet en Wet Gemeentelijke instrumenten Warmtetransitie op een goede manier

	naar aardgasvrij te onderbouwen en de gemeente mandaat te geven.	vorm te geven. VNG spoor is Utrecht bestuurlijk en ambtelijk vertegenwoordigd. Dit lobby werk loopt.
Onvoldoende opgebouwde kennis m.b.t. energietransitie, zowel intern als extern	Door regelmatige wisselingen in het team (dynamische arbeidsmarkt) gaat er kennis verloren. Dit zorgt voor vertraging en kan het imago van de gemeente schaden (als bewoners steeds een ander aanspreekpunt hebben).	Zorgdragen voor consistentie in communicatielijnen.
Onvoldoende afstemming interne organisatie, wisselingen bestuur en organisatie en bij stakeholders	Afdelingen zijn niet altijd op de hoogte van wat er speelt bij Energietransitie (en andersom). Soms zijn er tegenstrijdige belangen. Er ontbreekt een totaaloverzicht. Dit zorgt voor vertraging en kan het imago van de gemeente schaden (als er niet uit één mond wordt gesproken).	Meer gezamenlijke sturing in de wijk door verschillende projecten vanuit verschillende domeinen samen te brengen en overleg af te stemmen. Zodat projectleiders op de hoogte zijn van andere lopende projecten, en op gebied van omgevingsmanagement en communicatie afstemming kan worden gezocht.
Risico's die niet meer terugkomen bij volgende rapportage		

* Er is nog geen startdocument geweest, wel een eerste risico-analyse. Hierin zijn deze risico's benoemd.

g. organisatie

Er is een projectteam dat werkt aan de (deel)projecten van Overvecht-Noord. Daarbij zijn specialisten actief voor het participatie- en communicatietraject. Hebben we deelprojectleiders die zich richten op de mogelijke warmteoplossingen samen met ingehuurde bureaus. Er werken deelprojectleiders aan oplossingen voor 3 buurtinitiatieven en bedrijvenaanpak in de wijk en er wordt gewerkt aan oplossingen voor dakisolatie en elektrisch koken. Een projectleider stuurt het gehele projectteam aan en wordt ondersteund door een projectbeheerder en secretariaat. Vanuit business control vindt er buiten de formele projectorganisatie een onafhankelijk toets plaats op het project.

De Wethouder Energie is verantwoordelijk voor het programma Overvecht Noord aardgasvrij en stuurt vanuit een samenwerkingsverband met Portaal, Mitros, Bo-ex, Stedin en Energie-U aan op breed gedragen oplossing voor de wijk.

In het startdocument RRP zal een uitgewerkt organogram worden opgenomen van de organisatie.

h. Omgevingsmanagement en communicatie

Zie hiervoor de inleiding, met daarin benoemde raadsbrieven naar de raad. Deze brieven delen we tevens met media en bewoners. Met klankbordgroep en buurtinitiatieven (Nieuwe energie voor de vechtzoom, Klopvaart en vechtdijk) vinden iedere maand overleggen plaats. In de buurt Antoniuskwartier zetten we op dit moment met de omgevingsmanager een werkgroep op om met bewoners te praten over hun warmteoplossing.

Eventuele overige ontwikkelingen

Geen